

A man out of control

>> Jeroen Broeders

Interview met Jeroen Broeders

Door: Margreet Windhorst

Jeroen Broeders is stadsdeelvoorzitter van Bos en Lommer, het kleinste stadsdeel van Amsterdam. Met 30.000 inwoners en 300 ambtenaren een klein dorp. Maar wel een dorp met de zwaarst denkbare, grootstedelijke problemen. De eerste plaats op de ranglijst van de Vogelaarwijken: ga er maar aan staan. En dat deden Broeders en zijn collega-bestuurders voortvarend. Tot het vreselijk mis ging.

Het was één van de grootste en meest ingewikkelde bouwprojecten van Amsterdam rond de eeuwwisseling: het Bos en Lommerplein. Maar vooral was dit project, dat een marktplein, een winkelcentrum, (koop)woningen en het nieuwe stadskantoor omvatte, de *lifeline* voor het stadsdeel. Het moest het stadsdeel een hart geven en daarmee een kans op het realiseren van sociale cohesie. De koopwoningen moesten nieuwe, kapitaalcrachtigere en kansrijkere bewoners naar de wijk trekken. De bouw van het plein vormde daarmee ook het hart van het beleid van het stadsdeelbestuur: het begin van een weg naar boven voor een wijk die aan de grond zat.

Te hoog gegrepen

Constructieve gebreken nekten het project. Twee jaar na de oplevering bleek de wapening van het beton onbetrouwbaar. De risico's op ongelukken werden te groot bevonden. Het hele complex moest langdurig worden ontruimd. Bedrijven, bewoners, het stadsdeelbestuur zelf:

iedereen stond op straat en leed schade. Broeders kan niet anders dan er goud-eerlijk over zijn: "Het project was een maatje te groot voor ons", zegt hij.

Harde lessen

Natuurlijk werden de oorzaken diepgravend onderzocht. Duidelijk werd dat alle betrokkenen boter op hun hoofd hadden, de bouwers niet in de laatste plaats. Maar als Broeders iets geleerd heeft van deze crisis is het dit: "In tijden van crisis ben je overal van. De publieke verantwoordelijkheid van het stadsdeel heeft z'n grenzen. Maar als er iets gebeurt, kijkt iedereen toch naar de overheid. Dat zag je in Enschede, in Volendam en ook in Bos en Lommer. En wat je toen te zien kreeg in Bos en Lommer was niet fraai", erkent Broeders. Hij was, naar eigen zeggen, *'a man out of control'*. Hij miste overzicht over de versnipperde vergunningverlening, hij miste inzicht in wat zijn toezichthouders al dan niet hadden gecontroleerd en wat daarvan de bevindingen waren. Hij miste kortom datgene dat cruciaal is om *in control* te

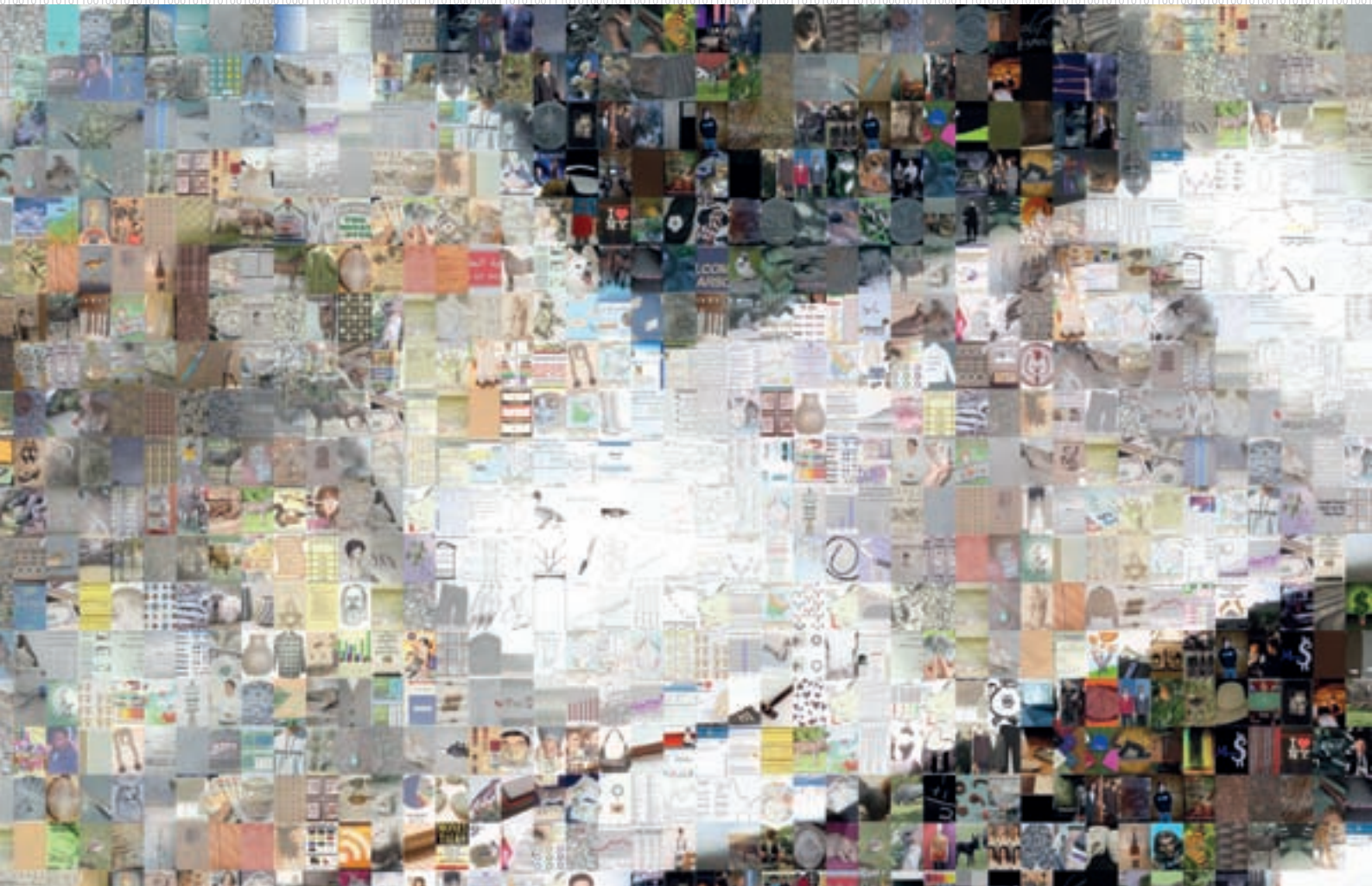
kunnen zijn: hij miste een deugdelijke archiefvorming.

Onbeantwoorde vragen

De lessen waren onontkoombaar. Bos en Lommer (en overigens elke Nederlandse gemeente!) moest flink ingrijpen in het Bouw- en Woningtoezicht. En de informatievoorziening moest drastisch worden verbeterd. "Er werden informatiemanagers aangetrokken en investeringen gedaan in ICT", weet Broeders desgevraagd te vertellen. Maar heeft het geholpen?, is de logische vervolgvraag. "Ik ben bestuurder", begint Broeders. "Ik kan niet alles weten." Begrijpelijk, de bestuursvoorzitter van 's lands probleemwijk nummer 1 heeft dringender zaken aan zijn hoofd. Een beetje doorvragen dan maar. Heeft het stadsdeel al een Document Management Systeem? Het antwoord is "nee". Is er sprake van een goede koppeling tussen papieren dossiers en digitale gegevens? Het antwoord is "lang niet altijd". Is de positie van de DIV zodanig dat zij ten minste enige invloed kan uitoefenen >>

A man out of control

Voorsprong
met
informatie.

op de compleetheid van dossiers? Hier moet Broeders het antwoord schuldig blijven.

Wenkend perspectief

"Het is onzinnig om *in control* zijn als einddoel te zien," stelt Broeders. Het is een wenkend perspectief. En als zodanig is het van belang om het te relativeren. *In control* is niet hetzelfde als *perfect control*. Bij het invulling geven aan het streven om *in control* te zijn, is risicomanagement noodzakelijk. Middelen en doelen moeten met elkaar in verhouding zijn. Het grote gevaar van een crisis als die in Bos en Lommer is een doorgeschoten neiging tot *control*."

Dat mag allemaal zo zijn; de risico's die voor Bos en Lommer op de loer liggen, zijn niet gering. Een naderende fusie met andere stadsdelen slokt veel bestuurlijke en ambtelijke aandacht op en legt ook een druk op de middelen. Investerings in verbeteringen van de informatievoorziening zijn, hangende de plannen, al opgeschort. Over de staat van en de uitwisselbaarheid met de informatiehuishouding van de fusiepartners is Broeders niets bekend.

Spanningsveld

Ten slotte realiseert Broeders zich dat zijn visie op besturen op gespannen voet staat met het streven naar *in control* zijn.

"De problemen in het stadsdeel zijn alleen op onorthodoxe wijze aan te pakken", vindt hij. Dat vergt een bestuursstijl die volledig gericht is op samenwerken: met bewoners, met bewonersgroepen, met hulpverleners, met andere overheden. "Waar je veel met anderen doet, moet je zelf bereid zijn een deel van de control uit handen te geven. Hoe met dat spanningsveld om te gaan, blijft een kwestie van zoeken en tasten. Ook hierbij is de informatievoorziening essentieel, en ook daarop is Bos en Lommer nog niet voorbereid", realiseert hij zich. *A man out of control* zal hij nog wel even blijven. Maar één ding scheelt: hij weet het nu tenminste. <<